

LIETUVOS – BALTARUSIJOS DVIŠALĖ PREKYBA

2020 m. balandžio 17 d.

I. Baltarusijos ekonomika ir tarptautinė prekyba

Svarbiausi Baltarusijos ekonomikos sektoriai pagal sukuriamą pridėtinę vertę 2018 m. buvo pramonė (25%), viešasis administravimas, gynyba, švietimas, žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas (11%), žemės ūkis (6,6%), didmeninė ir mažmeninė prekyba (10%), nekilnojamasis turtas, administracinė ir aptarnavimo veikla bei verslo paslaugos (9,1%).

2019 m. Baltarusijos prekių eksportas siekė 33 mlrd. USD. Prekyba su ES rinka sudarė apie 25% Baltarusijos prekių eksporto (į Jungtinę Karalystę – 7,0%, į Vokietiją – 4,0%, į Lenkiją – 3,9%), o iš ES nepriklausančių šalių 41% eksporto vertės tenka Rusijai, 13% – Ukrainai, ir 2,5% – Kazachstanui.

2019 m. Baltarusijos importas siekė 39 mlrd. USD ir 18% importo vertės teko ES valstybėms narėms (iš Vokietijos – 4,4%, iš Lenkijos – 3,4%, iš Italijos – 2,0%), o iš ES nepriklausančių šalių – 56% importo atvežama iš Rusijos, 9,6% iš Kinijos, 4,3% iš Ukrainos, 1,9% iš Turkijos.

Šaltinis: <https://www.belstat.gov.by>

II. Lietuvos ir Baltarusijos dvišalė prekyba

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Baltarusijos pagrindiniai rodikliai 2017–2019 m.

	2017		2018		2019	
	Dalis,%	Vieta	Dalis,%	Vieta	Dalis,%	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	3,8 %	8	3,8 %	8	3,9 %	7
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	1,0 %	22	1,0 %	23	0,9 %	25
Šalies dalis prekių reeksporte	6,8 %	3	7,3 %	3	8,4 %	3
Šalies dalis prekių importe	2,7 %	15	2,7 %	15	2,5 %	14
Paslaugos						
Šalies dalis paslaugų eksporte	6,6 %	3	6,9 %	4	6,1 %	4
Šalies dalis paslaugų importe	9,9 %	1	10,4 %	1	9,8 %	1

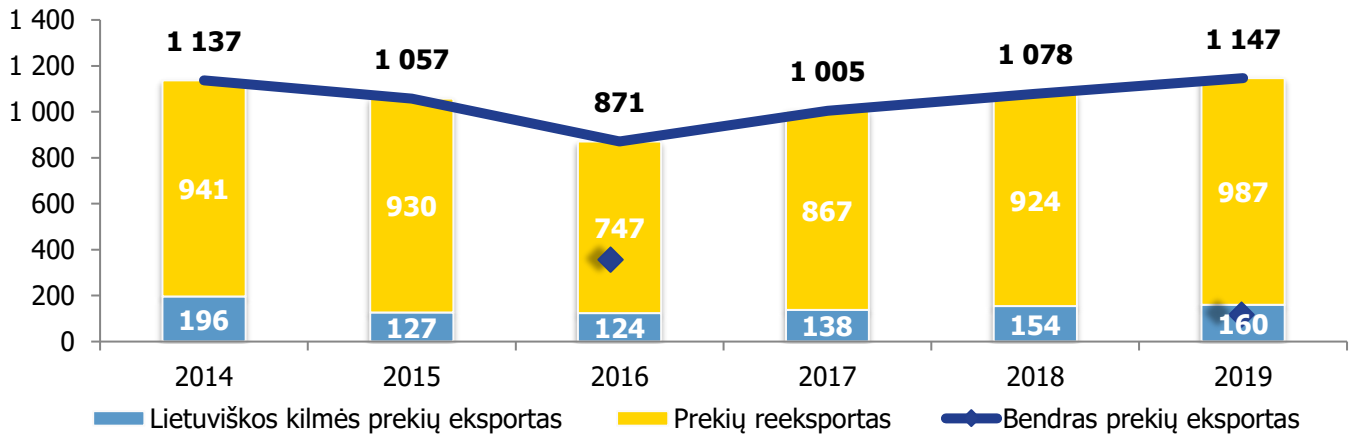
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

III. PREKYBA PREKĖMIS

2019 m. Baltarusija buvo 7-a didžiausia Lietuvos prekių eksporto rinka, kuriai teko 3,9% (1,1 mlrd. EUR) viso Lietuvos prekių eksporto. 14% Lietuvos prekių eksporto į Baltarusiją 2019 m. sudarė lietuviškos kilmės prekių eksportas ir 86% – reeksportas.

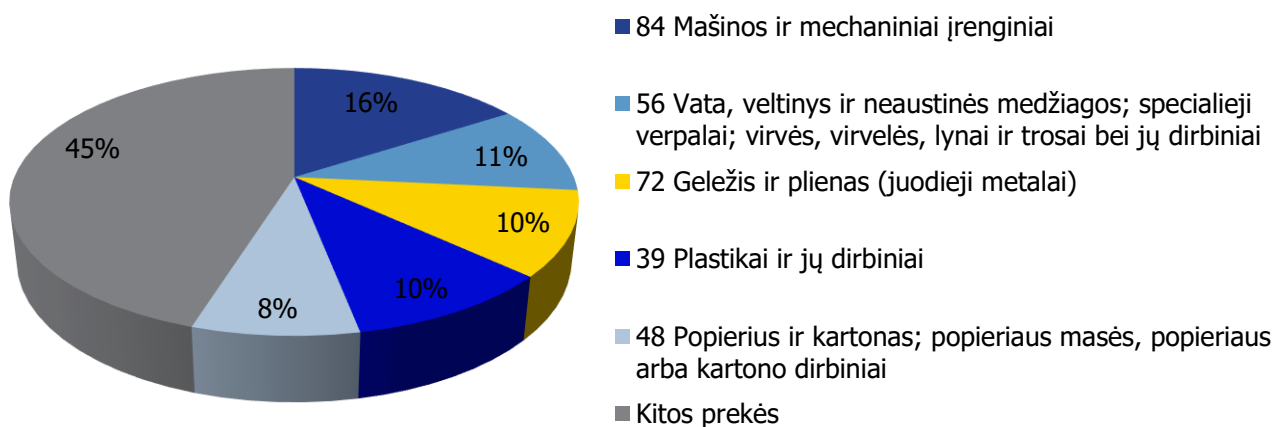
1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Baltarusiją 2014-2019 m., mln. EUR.

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

Lietuviškos kilmės prekėms Baltarusija 2019 m. buvo 25-a didžiausia eksporto rinka, kuriai teko 0,9% (160 mln. EUR) viso lietuviškos kilmės prekių eksporto. Iš lietuviškos kilmės prekių į Baltarusiją daugiausiai buvo eksportuota mašinų ir mechaninių įrengimų – 16% arba 25 mln. EUR (6-a didžiausia eksporto rinka), vatos, specialiųjų verpalų ir kitų panašių prekių – 11% arba 17 mln. EUR (3-a didžiausia eksporto rinka), geležies ir plieno – 10% arba 16 mln. EUR (4-a didžiausia eksporto rinka), plastikų ir jų dirbinių – 10% arba 16 mln. EUR (21-a didžiausia eksporto rinka).

2 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Baltarusiją struktūra 2019 m.

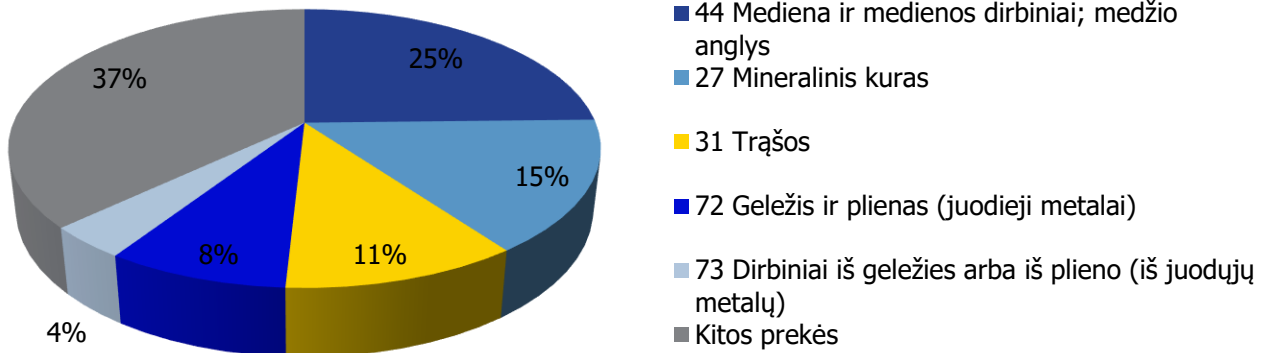

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2019 m. Baltarusija buvo 14-a didžiausia Lietuvos importo tiekėja ir jai teko 2,5% (783 mln. EUR) viso Lietuvos prekių importo. Iš Baltarusijos 2019 m. daugiausiai importavomės medienos ir jos dirbinių – 25% arba 193 mln. EUR (1-a didžiausia importo tiekėja), mineralinio kuro – 15% arba 120 mln. EUR (9-a didžiausia importo tiekėja), trąšų – 11% arba 85 mln. EUR (2-a didžiausia importo tiekėja), geležies ir plieno – 8,4 % arba 66 mln. EUR (3-a didžiausia importo tiekėja).

3 pav. Lietuvos prekių importo iš Baltarusijos struktūra 2019 m.

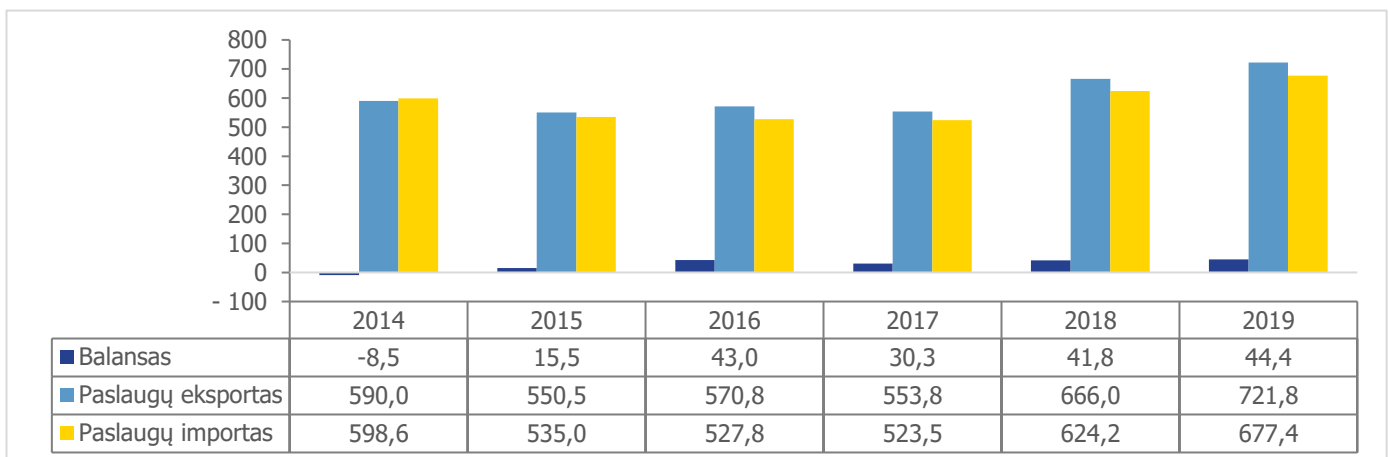

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

IV. PREKYBA PASLAUGOMIS

2019 m. Baltarusija buvo 4-a didžiausia Lietuvos paslaugų eksporto rinka, kuriai teko 6,1% (722 mln. EUR) viso Lietuvos paslaugų eksporto. Paslaugų importas iš Baltarusijos siekė 677 mln. EUR, kas sudarė 9,8% viso Lietuvos paslaugų importo 2019 m. ir Baltarusija buvo didžiausia paslaugų importo tiekėja.

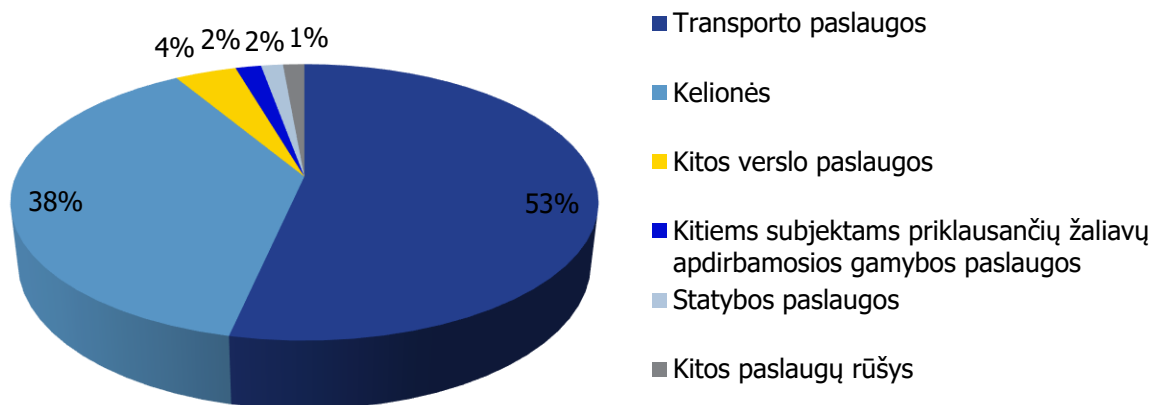
4 pav. Lietuvos ir Baltarusijos užsienio prekyba (paslaugos) 2014-2019 m., mln. EUR

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2019 m. iš Lietuvos į Baltarusiją daugiausiai buvo eksportuota transporto paslaugų – 53% arba 386 mln. EUR (6-a didžiausia eksporto rinka), kelionių – 38% arba 274 mln. EUR (1-a didžiausia eksporto rinka), kitų verslo paslaugų – 4,1% arba 29 mln. EUR (15-a didžiausia eksporto rinka).

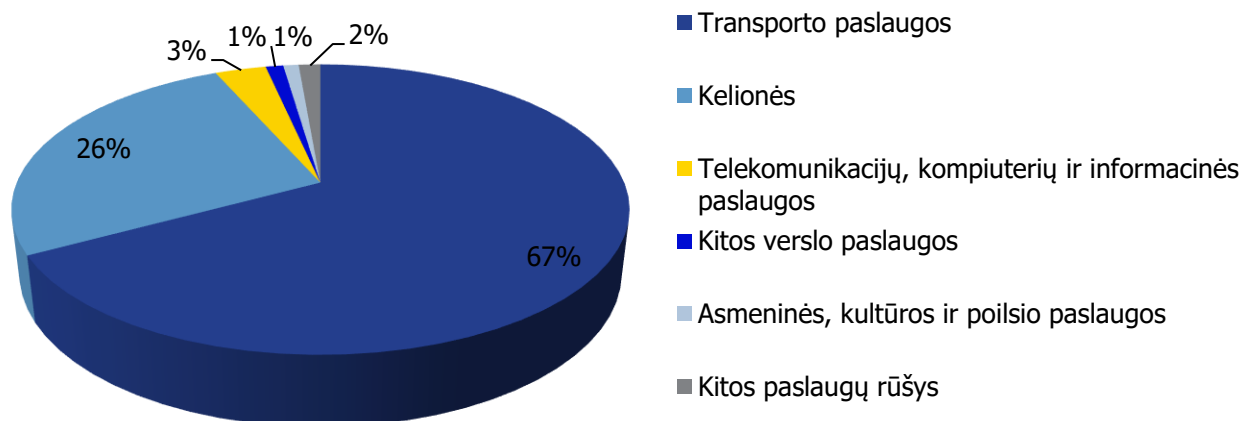
5 pav. Paslaugų eksporto iš Lietuvos į Baltarusiją struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2019 m. iš Baltarusijos į Lietuvą daugiausiai buvo importuota transporto paslaugų – 67% arba 455 mln. EUR (2-a didžiausia importo tiekėja), kelionių – 26% arba 178 mln. EUR (1-a didžiausia importo tiekėja), telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 3,2% arba 22 mln. EUR (6-a didžiausia importo tiekėja).

6 pav. Lietuvos paslaugų importo iš Baltarusijos struktūra 2019 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

V. PERSPEKTYVŪS SEKTORIAI

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)¹ nustatyta daugiau nei 210 prekių grupių (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčių geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių eksportui į Baltarusijos rinką. Perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į Baltarusiją yra šie: drabužių ir tekstilės pramonė bei maisto pramonė.

2 lentelė. Didžiausią eksporto potencialą Baltarusijos rinkoje turintys Lietuvos sektoriai pagal EGVM.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
IŠ VISO	210
Drabužių siuvimas (gamyba)	70
Tekstilės gaminių gamyba	58
Maisto produktų gamyba	18
Augalininkystė ir gyvulininkystė, medžioklė ir susijusių paslaugų veikla	13
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	5
Popieriaus ir popieriaus gaminių gamyba	5
Pagrindinių metalų gamyba	4
Guminių ir plastikinių gaminių gamyba	4
Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba	4
Kitų nemetalo mineralinių produktų gamyba	4
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	3
Kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	3
Baldų gamyba	3
Elektros įrangos gamyba	3
Odos ir odos dirbinių gamyba	2
Kita kasyba ir karjerų eksploatavimas	2
Variklinių transporto priemonių, priekabų ir puspriekabių gamyba	2
Kitos	7

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

¹ Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleistąjį santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą, importo rinkos dydį, rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką) ir importo muitus.

